

Zientzia euskaraz jantzi

Orain dela gutxi, euskara sustatzeko helburuz Eusko Jaurlaritzak hedabideen artean banatzen dituen diru-laguntzen inguruko hausnarketa bat kaleratu dugu. Izan ere, gure [aldizkariak Hedabideak deialdiko laguntzen % 73 galdu du azken 5 urteotan](#). Iaztik, irakurle-kopurua da dirua banatzeko irizpide nagusia, eta horrek ondorio lazgarriak utzi ditu hedabide espezializatuetan.

Euskararen erabilera sustatu nahi duen politika batek nola utz ditzake kanpoan esparru espezializatuak lantzen dituzten hedabide euskaldunak? Nekez uler daiteke horrek euskararen alde egingo duenik. Euskarak, atzean geratuko ez bada, zientzia jantzi behar du, literatura, teknologia, kirola eta gaurkotasuna duten esparru guztiak.

Eztabaidaz harago, guk lanean jarraituko dugu, zientzia euskaraz zabaltzeko asmoz. Hain zuzen ere, euskara gaurkotasunaren trenean sartzen lan handia egin duen IXA taldeko kide bat elkarrizketatu dugu, Eneko Agirre. Iaz Google Research sari entzutetsua jaso zuenetik gelditu gabe ibili ondoren, makinek eta gizakiok elkar ulertzeaz aritu da gurekin solasean. Makinak eta giza hizkuntza: non daude egungo erronkak?

Gai konplexu bat ere mahaigaineratu nahi izan dugu: antisorgailu hormonalen eta depresioaren artean egon litekeen harremana. Gertuko adituen eskutik, azken ikerketen emaitzak aztertu ditugu, jakinda tentuz hartzeko gaia dela.

Eta gizateriaren erronka handienetako bat ere aurkituko duzue orrialde hauetan: izarretan bezala Lurrean ere fusioaren bidez energia lortzeko proiektu bat da, milaka urterako energia emango lukeena, baina, oraindik ere, zailtasun teknologiko itzelak dituena: ITER, gozoki bat denon ahotan.

Aitziber Agirre Ruiz de Arkaute

Elhuyar Zientzia eta Teknologia
aldizkariaren zuzendaria

Beste eskala batean murgilduta

Eskalaz aldatu eta mundu berri eta harrigarri batean sartzeko aukera ematen digu Nikon Small World lehiaketak. 2016ko edizioko irudi batzuk, hurrengo orrietan: mikroskopio soil batez aurkitutako altxorak.

4

28

ANTISORGAILU HORMONALAK eta DEPRESIOA
erlazioa aztergai

Hamalau urtez, Kopenhageko Unibertsitateko ikertzaileek milioi bat emakumeren datuak jaso dituzte, ikusteko ea harremanik ba ote dagoen antisorgailu hormonalak hartzearen eta depresioa izateko joeraren artean. Erantzuna baiezkoa izan da. Lorea Barinaga-Rementería Zabaleta ginekologoak eta Amaia Vazquez Eguzkitza sexologoak aztertu dituzte ikerketa hartan bildutako datuak eta ateratako ondorioak.

ELKARRIZKETA

Eneko Agirre Bengoa

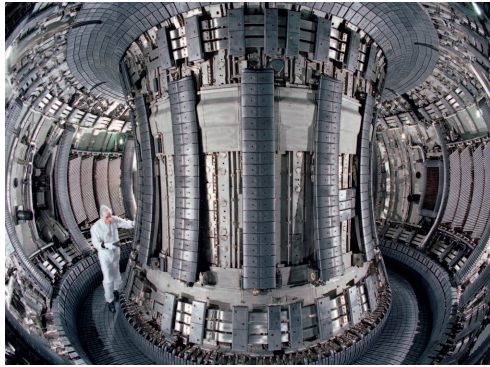
Hizkuntzaren prozesamenduko ikertzailea

Makinek eta gizakiek elkar ulertzea du helburu. Elkarrekin solasean aritu ahal izatea. Gizakiak ez gara ulerterrazak, ordea, eta horrek buruhauste handiak ekartzen dizkio Eneko Agirreri. EHUko informatika-ikertzailea eta IXA taldeko kidea da, eta haren lanak Google-ren beraren aitortza lortu zuen iaz.

32

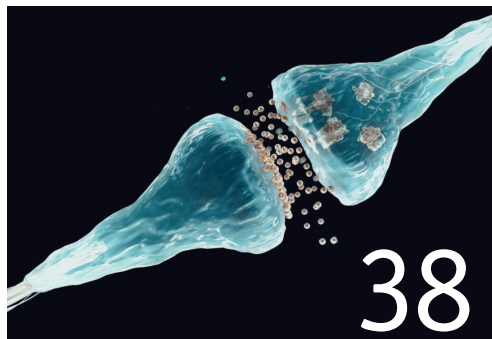
Fusiora bidean

Ondo bidean, urte batzuk barru, inoiz egin den makina konplexuenetako bat martxan jarriko dute Frantziako hegoaldean. Izar txiki bat sortu nahi dute makina horren bihotzean. Energia-iturri berri bat bihur daitekeen izar txiki bat.

Itsas hondoa argitara

Itsas azpian ezkutuan zeuden mendi, haran, pendiz eta lautadak irudikatu nahi zituen Marie Tharpek. Puntuz puntu, Atlantikoaren hondoko mapa egiten hasi zen, eta ozeano erdiko rifta aurkitu zuen, lurrazal berria sortzen den gunea.

Prioia oroimenaren zaindari

Prioia dira, seguruenik, biologiak azken hamarkadetan aurkitu dituen egiturarik erakargarrienak eta, aldi berean, beldurgarrienak. Behi eroen gaitzarekin aurkeztu zuten beren burua, eta garuna gruyere gazta bat bezala utz zezaketela erakutsi ziguten. Orain ikusi da arrakutsuak bezain beharrezkoak direla.

SAREAN+

aurkibidea]

4 **MUNDU IKUSGARRIA**
2016ko Nikon Small World
Beste eskala batean murgilduta

10 **ALBISTEAK**

21 **EKINEAN**
Beatriz Royo Castillejo

22 **ELKARRIZKETA**
Eneko Agirre Bengoa

26 **MUNDU DIGITALA**
Aplikazioa edo webgunea?
Biak batera, PWArekin

28 **ANTISORGAILU**
HORMONALAK
eta DEPRESIOA:
erlazioa aztergai

32 **Fusiora bidean,**
izar txiki bat amets

38 **Prioia oroimenaren zaindari**

42 **Ikusezintasunaren**
giltzaren bila

44 **ANALISA**
Natura ustiatzetik
kontserbatzera
MIKEL DE FRANCISCO PASTOR

46 **ISTORIOAK**
Marie Tharp:
itsas hondoa argitara

48 **IRAULTZA TXIKIEN LEKUKOAK**
Estibaliz Apellaniz Ingunza

50 **GAI LIBREAN**
Gaixotasun genetikoaren
korapiloa askatzen
KOLDO GARCIA ETXEBARRIA

53 **GAI LIBREAN**
Nola prestatzen duzu kafea?
GORKA AZKUNE GALPARSORO

56 **Sarean**